

Стенографски дневник

на

68. заседание

Петък, 9 май 1947 г.

(Открито в 15 ч. 25 м.)

Председателствувал подпредседателят д-р Георги Атанасов. Секретари: Тодор Тихолов и Първа Димитрова

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр	Стр
Съобщения:		
Отпуск	1357	
Питане от народния представител Борис Бумбаров	1357	
Законопроект	1357	
Дневен ред:		
Законопроекти:		
1. За държавно аптечно предприятие. (Приемане на първо четене)	1357	
Говорили: д-р Диню Гочев	1358	
Петко Стоенчев	1359	
Тодор Тихолов	1361	
М-р д-р Рачо Ангелов	1362	
2. За изменение на чл. 22 от закона за устройството на съдилищата. (Приемане на първо и второ четене)	1364	
3. За изменение на закона за общинските съдилища. (Приемане на първо и второ четене)	1365	
4. За отпускане народна пенсия на Продан Стоянов Таракчиев и на Донка Юриевич Аппен. (Приемане на първо и второ четене)	1365	
5. За изменение на закона за 5% държавен заем 1943 г. (Приемане на първо и второ четене)	1365	
Дневен ред за следващото заседание	1366	

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: д-р Александър Бонкин, Анастас Петров, Ангел п. Илиев, Андрей Михайлов, Атанас Биволарски, Ахмед Хюсеинов, Борис Чанджиев, Борис Николов, Борис Стефанов, Борис Тасков, Васил Диков, д-р Васил Ханджиев, Венера Клиничарова, Георги Хълчев, Георги Кръстев, Горан Ангелов, Груди Атанасов, Димитър Ангелов, Дочо Шипков, Елена Гавраилова, Елисавета п. Антонова, Енчо Стайков, Жейка Хардалова, Иван Василев, Иван Димитров, Иван п. Димитров, Иван Попов, Иван Костадинов, Иван Чонос, Иван Неделчев, Израел Майер, Илия Игнатов, Исмаил Сарходжов, Йордан Попов, Йордан Костов, Кирил Попов, Крум Кюляков, Кръстю Стойчев, Кръстю Добрев, Лалю Ганчев, Любен Боянов, Любен Гумеров, Макра Гюлева, Марин Маринов, Мата Гюркеджиева, Милан Димов, Мустафа Юмеров, Никола Минчев, Никола Попов, Павел Цолов, Пеко Таков, Пело Пеловски, Петър Запрянов, Петър Русев, Ради Радев, Сава Дълбокова, Светла Даскалова, Спас Христов, Станка Димитрова, Стою Неделчев, Стоян Гуров, Тано Цолов, Тачо Даскалов, Тодора Коева, Христо Каркьмов, Христо Стоянов, Цола Драгойчева, Юсни Емнинов и Янко Марков)

Съобщавам на Събранието, че председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители: Андрей Пенев — 1 ден, Георги Хълчев — 1 ден, Господин Димов — 1 ден, Илия Вълчев — 1 ден, Йордан Костов — 3 дни, Лалю Ширков — 1 ден, Минчо Павлов — 1 ден, Нино Петков — 1 ден, Петко Петков — 2 дена, Петко Лалов — 1 ден, Петър Божинов — 1 ден, Ради Христов — 1 ден, Рангел Даскалов — 1 ден, Стамо Камаринчев — 1 ден, Тодор Иванов — 1 ден, Тодор Янакиев — 1 ден, Христо Пунев — 1 ден, Тодор Самодумов — 1 ден, Димитър Паунов — 1 ден, Иван Дуков — 1 ден, Тачо Даскалов — 1 ден и Трифон Т. Юрбанов — 1 ден.

При това нужно е съгласието на Великото народно събрание за разрешаване на отпуски, които са искани от следните г-да народни представители, които са ползували вече повече от 20 дни отпуск.

Народният представител Кръстю Добрев иска 2 дена отпуск. Ползувал е досега 29 дни. Моля ония г-да народни представители, които са съгласни да се разреши на народния представител Кръстю Добрев 2 дена отпуск, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Народният представител Никола Разлоганов иска 1 ден отпуск. Ползувал е досега 23 дни. Моля ония г-да народни представители, които са съгласни да се разреши на народния представител Никола Разлоганов 1 ден отпуск, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Народният представител Петър Запрянов иска 1 ден отпуск. Ползувал е досега 20 дни. Моля ония г-да народни представители, които са съгласни да се разреши на народния представител Петър Запрянов 1 ден отпуск, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Народният представител Петър Русев иска 2 дена отпуск. Ползувал е досега 20 дни. Моля ония г-да народни представители, които са съгласни да се разреши на народния представител Петър Русев 2 дена отпуск, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавам на Великото народно събрание, че е постъпило питане от Борис К. Бумбаров, народен представител от Радомирския изборителна колегия, относно арестуването и малтретирането на д-р Никола Ханджиев, адвокат в гр. Бургас.

Питането е отправено до г-н министра на вътрешните работи. Ще му бъде съобщено, за да даде своя отговор.

Иван Коприков (сЛ): С писмо, с писмо! Или по пощата.

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Съобщавам на Великото народно събрание, че е постъпил от Министерството на правосъдието законопроект за изменение на чл. 517. алинея втора, от закона за наказателното съдопроизводство, който законопроект ще бъде поставен на дневен ред.

Пристъпваме към разглеждане на обявения дневен ред за днешното заседание, точка първа:

Първо четене на законопроекта за изменение на чл. 22 от закона за устройството на съдилищата.

Понеже г-н министърът на правосъдието отсъствува, тази точка от дневния ред трябва да се прережи.

Ония г-да народни представители, които са съгласни, точка първа да остане да се разгледа по-после, в присъствието на надлежния министър, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка втора от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на закона за общинските съдилища.

Също така и този законопроект трябва да остане за разглеждане по-късно. Ония г-да народни представители, които са съгласни, точка втора от дневния ред да се прережи, като остане за по-насетие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме към точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за държавно аптечно предприятие.

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за държавно аптечно предприятие

Г-да народни представители! Настоящият закон за държавно аптечно предприятие почива върху същите принципи, върху които се изгради гласуваният от вас закон за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия, който закон е изцяло приложим по отношение на учредяващото се аптечно предпри-

итие. Че това е така, явява се от текста на чл. 2 от предложението за одобрение законопроекта. От този текст вече виждате, че предприятието се организира, функционира и има всички привилегии и задължения, предвидени в закона за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия, така че мотивите, които подчертаха нуждите от този закон, са мотиви, които пледират за съществуването и на държавно-автономно аптечно предприятие.

Нуждата обаче, това предприятие да се обособи в отделна единица по силата на един специален закон се обуславя от самия характер на работата му. Касае се за медикаменти и санитарни уреди и материали, съществени фактори в борбата за здравеопазването на населението, които следва да бъдат поставени под един специален режим, тъй като с здравето на народа не може и не бива да се търгува.

С настоящия закон се цели, щото всички материали, свързани със санитарното дело, да се поставят в ръцете на една мощна централа, която единствена да е отговорна за всичко, свързано с производството, търговията, вноса, износа и разпределението на всички видове санитарни материали, лекарства, лечебни билки, медицински, аптекарски и зъболекарски уреди, превъзочни материали, лекарски принадлежности и всякакъв друг вид предмети и химикали, предназначени за санитарните, лекарските, фармацевтическите и зъболекарски нужди.

Целта на предприятието е голяма и отговорна. Убеден съм обаче, че то ще оправдае своето предназначение и ще задоволи в близко бъдеще народа с достатъчно количества лекарства и санитарни пособия на износни цени, като отстрани каквато и да е възможност за спекула с тях.

Ето защо ви моля, г-да народни представители, да разгледате и приемете предложението за одобрение на законопроекта.

Гр. София, април 1947 г.

Министър: Д-р Рачо Ангелов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за държавно аптечно предприятие

Чл. 1. Учредява се при Министерството на народното здраве държавно аптечно предприятие със седалище в гр. София.

Чл. 2. Предприятието е автономно учреждение и представлява отделна юридическа личност. То може да открива свои клонове всякъде в страната.

С влизането в сила на настоящия закон предприятието се обособява на началата на самоиздръжка и функционира съгласно закона за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия.

Чл. 3. За одобряване с оборотни средства при започване на дейността си предприятието може да сключи заем под гаранция на държавата. Разрешението за сключването на заема, както и неговият размер се определя от Министерския съвет, по доклад на министъра на народното здраве.

Чл. 4. Всички държавни аптеки, открити по реда на чл. 254 от закона за народното здраве, се предават в собственост на предприятието, което поема актива и пасива им.

Чл. 5. Целта на предприятието е:

а) производство, търговия, внос, износ и разпределение на всички видове санитарни материали, лекарства, медицински, аптечни и зъболекарски уреди, превъзочни материали, лекарски принадлежности и химикали, предназначени за санитарните, лекарските, фармацевтическите и зъболекарски нужди;

б) снабдяване на всички болнични и аптечни заведения с всякакъв вид лекарства, санитарни материали, уреди и други предмети;

в) откриване на нови аптеки с разрешение на министъра на народното здраве;

г) произвеждане на нови лекарства и средства, след надлежното им одобрение;

д) поощряване на научните изследвания в областта на фармацевтиката.

Чл. 6. Предприятието има изключително право на внос и износ на всякакъв вид медикаменти, превъзочни и санитарни материали, аптечни, лекарски и зъболекарски уреди, апарати и принадлежности и всички видове химикали, предназначени за санитарните, фармацевтическите и зъболекарски нужди.

Чл. 7. В изключителни случаи, по решение на Министерския съвет, предприятието, за по-добро изпълнение на възложената му задача, може да образува търговски дружества или кооперативни сдружения с държавни, държавно-автономни, общински, кооперативни, частни и други предприятия.

Чл. 8. Министерският съвет, по доклад на министъра на народното здраве и с оглед опазването на интересите на народното здраве, може да реши отчуждаването изцяло или отчасти в полза на държавното аптечно предприятие на еднородни нему части — единични дружествени или кооперативни предприятия и санитарни заведения. Постановлението на Министерския съвет се обнародва в „Държавен вестник“. Веднага след обнародването предприятието завзема отчужденото предприятие с опис, по административен ред.

С постановлението за отчуждаване Министерският съвет назначава комисия в състав: председател — член на областния съд и членове: по един представител на Министерството на финансите и Министерството на народното здраве и две вещи лица, посочени от предприятието, което се отчуждава от държавното аптечно предприятие. Тази комисия в двумесечен срок от обнародването на постановлението определя размера на обезщетението, което ще трябва да се заплати на правомощните от държавното аптечно предприятие.

Размерът на обезщетението, когато се отнася за акционерни дружества, о. о. дружества и кооперативни сдружения, не може да надминава основния капитал на отчужденото предприятие по време на отчуждението плюс следващите се тантиеми и дивиденди за годината. За всички останали предприятия се постъпва по реда на чл. 269 от закона за народното здраве.

Решението на комисията влиза в сила след одобрението от Министерския съвет.

Държавното аптечно предприятие, поема всички безспорни задължения на отчужденото предприятие по време на отчуждението, с изключение на сключените такива след влизане в сила на настоящия закон, с цел да се намали реалната стойност на предприятието.

Чл. 9. За специфичната дейност на предприятието, която не се урежда с правилника за приложение на закона за самоиздръжка на държавните и държавно-автономните стопански предприятия, се издават правилници, одобрени от министъра на народното здраве.

Чл. 10. Настоящият закон отменя всички общи и специални закони и отделни постановления в тях, които му противоречат.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител д-р Диню Гочев.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): (От трибуната) Уважаеми дами и г-да народни представители! На нашето внимание е сложен един законопроект, с който се цели да се създаде един държавен аптечен отдел. Аз ще се спра накратко върху развитието на аптечното дело в България.

В миналото аптечното дело у нас се развиваше под знака на частната инициатива, като държавата му гарантираше със своите закони само печалби и никога загуби. Същата му осигуряваше и периметри на действие. Ето защо аптекарското съсловие се радваше само на печалби и никога не търпеше загуби. Това обстоятелство караше държавниците ни в миналото, най-вече БЗНС, да замислят за един държавен монопол на лекарствоснабдяването и най-вече на лекарствопродаването в страната ни. Поради същите причини у нас се създаде закон, по силата на който в страната ни се отвориха общински и държавни аптеки. По силата на сега съществуващия закон след смъртта на всеки аптекар наследниците губят правото на концесия и аптеката става държавна или общинска.

До 9 септември 1944 г. общинските и държавните аптеки бяха поставени да работят при еднакви условия с частните аптеки и се оказа, че частните работят три пъти повече, отколкото общинските и държавните. Причината за тази слаба продукция на общинските и държавните аптеки се криеше, първо, в липсата на частна инициатива; второ, претрупаност с големи отчетна и друга писмена работа; трето, трудното им снабдяване и кредитиране, за да могат да се снабдяват навреме с нужните лекарства и четвърто, лекарите, които ежедневно следят новооткритията на фармакотерапията, със своите рецепти подканят аптекарите да снабдят аптеките си с новооткритите лекарства. Към тази покана на лекарите частните аптекарски са много отзивчиви и навременни, а общинските — муди и бавни и с това излагат своето реноме и губят своите клиенти. Поради тези причини държавните и общинските аптеки водеха много анемичен живот и приключваха винаги с дефицит.

След 9 септември 1944 г. и най-вече след като Министерството на народното здраве пое в ръцете си лекарствоснабдяването в страната и разпределението му и се започна едно фаворизиране на държавните и общинските аптеки, на които се дават много по-големи наряди, отколкото на частните, последните от две години приключват балансите си с загуба. Говоря за частните аптеки. Пои това положение всеки от нас ще се запита: какво се цели с този законопроект и той ли е най-важният, който трябва да се гласува, преди да е гласувана новата конституция, и не е ли по-важно да се помисли как да снабдим страната с лекарства, хранителни припаси, облекло, градивен материал и други?

Аз чистосърдечно ще отговоря, че с този закон се цели следното:

Министър Ради Найденов: Аптекарите обраха орталъка, а сега ще ги съжаляваме!

Д-р Диню Гочев (ЗНП): Първо, не се целят празните и почти фалирални аптеки, а живият висш и нисш персонал, човешки материал, който работи в тях, защото аптекарското съсловие се оказа доста коравогръбно и не иска да се запие в РП(к). (Възгласи и възгласи „А-а-а!“ от мнозинството) Чрез този закон ще му се пречупи гръбнакът и той ще бъде принуден да стане партиен, да посещава митинги. (Възгласи „А-а-а!“ от мнозинството)

Министър Ради Найденов: Станаха сега сдружени земеделци.

Димитър Георгиев (к): Много тъп човек си бил!

Д-р Диню Гочев (ЗНП): Че това е така, ясно свидетелства този въпросник, който трябва да попълват стажантите-аптекари, за да постъпват на работа.

Димитър Георгиев (к): Най-големите реакционери са там.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): Истина е, истина е. Тоя въпросник, както и всички оф бележки, ще останат само петно за нашата оф ера.

Димитър Георгиев (к): Какъв е тоя въпросник?

Константин Русинков (к): Я кажи колко пари ти дадоха аптеките, за да ги зашицаваш?

Д-р Динко Гочев (ЗНП): Този въпросник е същият като вашите оф блежки.

Второ, с този закон се цели да се удари и аптекарската кооперация и да се докаже на сателитите, че РП (к) няма нищо общо с развитието на кооперативното дело в страната. Иначе не биха създали магазините „Хоремаг“. (Възгласвания от мнозинството)

Димитър Георгиев (к): Пак с буламач започна.

Д-р Динко Гочев (ЗНП): Трето, с този род закони, които са обект на обикновено Народно събрание, се цели най-вече да се постави основата, върху която ще се изгради новата конституция.

Яни Янев (з): Опозицията ви се смее.

Димитър Георгиев (к): И приятелите ти се смеят.

Д-р Динко Гочев (ЗНП): Но да се спрем върху самия законопроект за държавно аптечно предприятие.

Яни Янев (з): Не го разбираш ти.

Д-р Динко Гочев (ЗНП): Едва ли би се намерил някой народен представител, който да е против учредяването на подобно аптечно предприятие. Но всеки ще трябва да се попита как ще бъде създадено това предприятие. А чл. 8 от законопроекта ясно ли подсказва, че ще се изземат съществуващите аптеки и от тях ще се създаде уж ново предприятие. С това аптечното дело няма да се обогати, а ще се грубо наруши частната собственост и ще се убие частната инициатива, която днес твори в тези стари и примитивни лаборатории.

В чл. 6 е казано, че само това предприятие ще има правото на внос и износ на всички видове санитарни материали. (Възгласвания от мнозинството)

Димитър Георгиев (к): Само наемният персонал твори в тия аптеки. Никой друг не твори.

Д-р Динко Гочев (ЗНП): Никой там не може да ви намери един химикал, никой не може да ви направи ампули.

В чл. 6 е казано, че само това предприятие ще внася и изнася материали. А от това следва, че аптекарската, лекарската и зъбо-лекарската кооперации веднага ще трябва да ликвидират и предадат имуществата си на новообразуваното аптечно предприятие.

Но за да бъдат доволни сателитите и да не се помисли от някои, че РП(к) е против кооперациите, в този законопроект има и един фамозен чл. 7, според който, по усмотрение на министъра на народното здраве и по решение на Министерския съвет, могат да търгуват със същите материали и кооперациите, търговците и даже частни лица, стига да са правовеерни комунисти. (Възгласвания от мнозинството)

Димитър Георгиев (к): Къде го пише това.

Д-р Динко Гочев (ЗНП): Прочетете чл. 7 и ще го видите. (Възгласвания от мнозинството)

Димитър Георгиев (к): Кажу къде го пише?

Д-р Динко Гочев (ЗНП): Отворете законопроекта и ще видите чл. 7.

Димитър Георгиев (к): На тебе хептен ти е забържана главата. (Глъчка)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Димитър Георгиев (к): Кажу ми е замятът на тоя човек?

Д-р Динко Гочев (ЗНП): С този чл. 7 се узаконяват всички хрумвания за в бъдеще на Министерството на народното здраве в тази област. (Възгласвания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Д-р Динко Гочев (ЗНП): И не е нужно никакво законодателство повече. А то ще рече — да се управлява без Парламент.

Другари комунисти! Не сте вие най-големите реформатори и най-големите диктатори. Имаше още по-големи от вас. Такъв беше Бенито Мусолини, но и на нему му рухнаха не само язовирите (Оживление сред мнозинството), но след като в 1925 г. създаде един закон за отнемане на частните аптеки, само след 3 години, в 1928 г., трябваше отново да вика аптекарите обратно да поемат своите аптеки.

Поради тия причини, че това е един чисто комунистически законопроект, нашата група не може да го гласува. (Ръкоплескания от опозицията. Смях сред мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител Петко Стоенчев.

Петко Стоенчев (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Думата по законопроекта за държавно аптечно пред-

приятие взе най-напред г-н д-р Гочев от опозицията. Аз не разбирах дали г-н Гочев излезе тук да третира сериозно един извънредно важен въпрос или пък да създаде малко смях и на опозицията, и на мнозинството. (Ръкоплескания от мнозинството) Въобще д-р Гочев има навика да говори повърхностно и по медицинските въпроси. Той още не е разбрал каква е разликата между „аква дестилата“ и „аква редестилата“, та какво ще разбере от един тъй важен законопроект който е сложен днес на разглеждане! (Ръкоплескания и смях от мнозинството. Възгласвания от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петко Стоенчев (к): Ние бихме желали малко повече хора да излязат от вас (Сочи опозицията), за да покажат цялото си невежество пред Народното събрание.

Никола Петков (ЗНП): Ще чуем и вашето невежество ей сега.

Петко Стоенчев (к): Г-жи и г-да народни представители! Сложих е на разглеждане от министъра на народното здраве един въпрос от извънредно голяма важност.

Цветан Максимов (ЗНП): Щом е важен, защо не се записа първ да говориш?

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петко Стоенчев (к): На глумици не отговарям. (Смях сред мнозинството) На първ поглед още се разбира, че въпросът, който днес третираме, е от извънредно важно народностно значение.

Никола Петков (ЗНП): Четири пъти го каза вече. Хайде по-ва татък!

Петко Стоенчев (к): А бе, Кольо, какво разбираш ти от аптекарски въпроси! (Ръкоплескания и смях от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Ще чуем какво разбираш ти.

Петко Стоенчев (к): Здравното обслужване в нашата страна има две важни страни — едната от тях се нарича лекуване, а другата, безспорно е санитарното снабдяване, част от която пък е лекарственоснабдяването.

Нека видим как стои въпросът с лекарственоснабдяването в нашата страна. В този момент ние имаме частни аптеки около 360, имаме и общински аптеки, имаме държавни аптеки, аптеки при Института за обществените осигуровки и при железниците и една две при пощите. Всичко това показва, че нашата аптечна система може да се характеризира като система смесена: главният сектор се заема от частниците, а по-малката част аптеки принадлежат на обществен сектор. И заради това характеристиката на нашата аптечна система е частно-кооперативна с коректив обществените аптеки.

След 9 септември 1944 г. трябваше всичко да се подхвърли на преценка, включително и аптечното ни дело. Оказа се, при най-внимателно проучване, че нашата аптечна система има големи недостатъци и тези недостатъци трябва да бъдат отстранени. Пита се: кои са тези недостатъци? Аз питам г-н Никола Петков сега да ми каже: върно ли е, че през 1939 г., т. е. преди войната и непосредствено след това, имаше лекарствена криза в нашата страна?

Никола Петков (ЗНП): Сега няма ли?

Петко Стоенчев (к): Върно ли е това?

Никола Петков (ЗНП): Аз Ви питам: сега има ли лекарства или няма?

Петко Стоенчев (к): С глумици няма да разговарям. (Смях сред мнозинството) Аз питам моите другари и всички, които слушат: върно ли е, че запалването в нашата страна с лекарства ставаше съобразно финансовите възможности на отделните аптекари?

От мнозинството: Върно е.

Петко Стоенчев (к): Ако един аптекар примерно имаше 200.000 лв., той закупуваше лекарства за 200.000 лв., ако друг имаше 10.000.000 лв. — закупуваше за 10.000.000 лв. А какво означаваше това? Това означаваше, че лекарствата се концентрираха в различни пунктове в страната съобразно финансовите възможности на различните аптекари. И какво се получи в края на краищата?

Никола Петков (ЗНП): Получи се, че изкарахме една отечествена война с тия лекарства.

Петко Стоенчев (к): На глумици не отговарям. Вие не знаете какво говорите, г-н Петков! (Ръкоплескания и смях от мнозинството) Аз Ви задавам един сериозен въпрос, а вие не искате да отговорите, а искате само да се закачат. Но вие се закачате с българския народ така. (Възгласвания от опозицията)

Лекарствата, казвам, се концентрираха в различни аптекари и българският народ, когато настъпи лекарствената криза...

Цветан Максимов (ЗНП): Вие не можете да обидате тук.

Един от мнозинството: Той е фюрер!

Петко Стоенчев (к): На фюрера ви отговарям.

Трябваше да се създаде едно движение на българския народ от Северна в Южна България и обратно, трябваше да бягат хората от изток към запад, за да търсят да открият къде са лекарствата, които някой аптекар е складирали, за да се снабдят с тях. Това съвсем не е смешно, това е едно съвсем сериозно положение, което трябваше да се коригира от новата отечественофронтовска власт. И новата отечественофронтовска власт с този законопроект цели да създаде централно снабдяване, за да не се получи втори път подобна аномалия в лекарствоснабдяването в нашата страна. Това е истинското положение. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Никола Петков (ЗНП): Имаше ли аптекарска кооперация или нямаше?

Вие сте член на аптекарската кооперация.

Петко Стоенчев (к): Член съм.

Никола Петков (ЗНП): Доставяше ли лекарства?

Петко Стоенчев (к): Доставяше. Понеже г-н Никола Петков се интересува от аптекарската кооперация, на която аз, г-н Петков, съм бил директор, ще Ви кажа. Аптекарската кооперация на 9 септември ние я сварихме в следното положение. Г-н член-делегатът, аптекарят Гевев от София, е вземал лекарства за 1 милион лева, а на селските аптеки са отпускани лекарства по за 20.000 лв. Питам: каква беше нашата задача на 9 септември? На 9 септември 1944 г. задачата ни беше да смъкнем стария управителен съвет, защото фаворизираше отделните аптекарски и особено градските. На 9 септември ние въведохме наредната система, за да могат временните аптеки в селата да получат толкова, колкото и аптеките в градовете. (Ръкоплескания от мнозинството)

Г-н Мутафчиев, на аптеката на когото пише „Придворна“, дойде в аптекарската кооперация и казваше: „Аз снабдявам двора и дипломати. Моля да ми се отпуснат няколко наряда.“ Ние не се съгласихме с това, защото масата на българския народ живее в селата и нуждите на тази маса трябваше да бъдат задоволени. Това беше нашето разбиране по този въпрос. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Ние твърдим, че наредната система, която въведохме в аптекарската кооперация, не е демагогия, а защита на селските интереси в нашата държава. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петко Стоенчев (к): А бе, г-да! Вие тук може да искате да погледнете на един народен представител да се изкаже по един аптечен въпрос, но на мен принадлежи голямата възможност да убеди цяла околина как стои този въпрос, а мои другари от своя страна ще кажат истината на българския народ и не сте вие, които можете да ни спрете сега. (Възражения от опозицията)

Аптечната система има големи недостатъци. Аптеките в България са концентрирани в големите градове на по 200 метра. Задачата, която трябва да реши отечественофронтовската власт, е да приближи лекарствата до българския народ. (Ръкоплескания от мнозинството) И първото нещо, което нашият министър на народното здраве направи след 9 септември, беше да проучи кадрите. Г-н министър Рачо Ангелов се убеди, че ние нямаме достатъчно аптекари, защото изкуствено се е спирало вербуването на повече антикарски персонал в нашата страна. И той отвори вратите на българските синове и дъщери да се запишат стажанти по фармация. Той прие 1.200 души, за да създадем кадър за участъковите аптеки в селата. Това ние направихме след 9 септември. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията) Може това за някого да е смешно, но това не ни интересува.

След задоволяване нуждите на нашите аптеки с персонал, особено в селото, друга една задача, която ние трябва да разрешим, е следната. Участъковите аптеки са били нарочно държани с лоша вазерия, с лош стелаж и малко разнообразие на лекарствата. Ако някой не знае що е вазерия, ние трябва да му кажем. Оригиналните стъкла за лекарства се наричат на аптекарски език вазерия, а шкафчето — стелаж. И ние трябва сега с големи усилия да разчистим в тези три пункта участъковите аптеки и да не задължаваме повече лекарите да вършат аптекарска работа, а да могат да се отдадат всецяло на лекуването на българския народ. И затуй ние предлагаме в селата сега при участъковите лекари да се създадат и участъкови аптеки, завеждани от аптекари. Това е един голям успех за нашето лекарствоснабдяване.

Никола Петков (ЗНП): Няма лекарства. Кажете ни какво правите за лекарствата?

Петко Стоенчев (к): Българските аптекари още след освобождението на България се занимаваха с един въпрос — как да се създаде в България родна фармацевтическа индустрия. Това е един въпрос, с който аптекарите се занимаваха, от една страна, а от друга те искаха да се въведе чрез откриване на аналитична лаборатория точното проверяване качествата на лекарствата, които пристигат в нашата страна, и на прето място, да се концентрират, да се съсредоточат в един център усилията на всички аптекари, защото практиката показва, че дрогерите, които уж щяха да въведат едно разделение на труда между аптекарите и тях, т. е. те да доставят лекарства на едро, да ги складираят и разпределят, а аптекарите от своя страна да ги разпродават на населението, не изиграха тая роля; тази идея, тъй да кажем, се оказва невъзможна между тези две съсловия, и аптекарското съсловие още в 1912 г.

намисли да създаде аптекарска кооперация. Аптекарската кооперация има доста много постижения. Именно тази кооперация ни подсказва, че са възможни централните доставки, практически доказано, че това е възможно.

Вие питайте г-н Иван Гешев, председател на Съюза на българските аптекари, не каза ли той само преди няколко дни на конгреса на аптекарите тъкмо това, което аз говоря сега. Тъкмо аптекарската кооперация доказа, че може да се концентрират усилията на едно и също място, а не трябва да има 59 доставчици в нашата страна.

Но задачите, които си постави кооперацията, бяха разрешени само отчасти. Българското кооперативно аптекарско дружество не можа да надхвърли границите на галиническото производство, а това ще каже, че производството на аптекарската кооперация в този момент се характеризира като производство масово, но по принцип неразличаващо се от производството на всяка лабораторийка при всяка аптека. До туй положение те достигнаха.

Сега трябва да се мисли към нови задачи. Трябва да се създаде родна фармацевтическа индустрия във връзка с общия план за индустриализирането на нашата страна. Само преди няколко дни аз слушах работниците от фабриката на Българското аптекарско дружество с какъв ентузиазъм посрещнаха плановите на управителния съвет за създаване колкото се може повече препарати и в края на краищата — създаване на родна фармацевтическа индустрия. Така посрещнаха работниците този стопански план. (Ръкоплескания от мнозинството)

Какво е положението сега? Производство при аптекарската кооперация, производство при дрогерия Зурков — Бургас, при дрогерия Халачев, при дрогерия Боян Илиев и т. н. — все дребни производства. Който е говорил поотделно с тези производители, той знае, че те нямат възможност и не могат по никакъв начин да създадат научна обстановка, при която да правят изследвания, проучвания и открития. Това е цялата истина. А ние сега, създавайки държавно аптечно предприятие, ще можем да създадем такава обстановка за научни изследвания и проучвания, каквато има например при „Хипоин“ — Унгрия или каквато има в други държави. Това ние искаме да създадем и то не е нито смешно, нито е за подбивка.

Никола Петков (ЗНП): Направете го! Покажете, че можете да го направите и тогава унищожавате частните аптеки.

Петко Стоенчев (к): Г-н Петков! Запитайте и аз ще Ви отговоря — Г-н Петков каза: направете го. Питаме ние г-н Петков, какъв е бил досега пътят на българската фармация? Аз искам, когато той отиде в Пловдив, да се оръеще с колежата Данов, стария Данов, и да го запита: „Г-н Данов! Вие открихте мушамата за компреси, но колко години работихте?“ И вие ще видите, че пътят за създаване родна индустрия е труден. Ние съзнаваме това, но вярваме, че пречките ще бъдат преодоляни. (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Частните аптекари не ви пречат. Ето и сега изпратихте частен аптекар, г-н Кацаров, в Швейцария да търси лекарства.

Петко Стоенчев (к): Втора една задача, която ще постигнем, е всички лекарства да бъдат проверени в аналитичната лаборатория на държавното аптечно предприятие. И аз бих запитал г-н Петко Стоянов, който непрекъснато проницателно ме поглежда и се надсмива на аптекарския ми акъл: вярно ли е, г-н Стоянов, че г-н Бойчинов, Ваш колега, в „Аптекарски преглед“ е печатал статия, че бръкувани стоки на аптекарската кооперация не са били унищожавани или изнасяни навън, а чрез всевъзможни дрогерии са отишли пак към българския консуматор? Това е истината. Питайте професор Бойчинов — той ще Ви каже.

Никола Петков (ЗНП): Каква гаранция имаме сега?

Петко Стоенчев (к): Ние няма да позволим втори път да се вършат подобни сделки за сметка на българския народ и да се реализират тъмни печалби.

Никола Петков (ЗНП): Какво сте правили Вие там?

Петко Стоенчев (к): Ние в нашата държава има да решим още един голям въпрос. Ние има да решим въпроса за тъй наречените специалитети и медикаменти. Някои ще кажат: дребна работа! Аз питам д-р Гочев да каже: вярно ли е, че ние имаме многобройни специалитети в нашата страна, които не са нужни на българския народ, но милиардите на българския народ отидоха в дълбоките джобове на „Байер“, „Мерк“, „Сандоз“ и т. н.?

Д-р Диню Гочев (ЗНП): Това не е вярно.

Петко Стоенчев (к): Сега ще видим дали е вярно или не е. Аз питам да ми кажат господата, които гледат така леко на въпроса, вярно ли е, че за седем години фирмата „Байер-Фарма“ е внесла в България лекарства за 800 милиона лева, и вярно ли е, че същата фирма е раздала лекарства за 320 милиона лева като мостри без стойност на своите тъй наречени „научни сътрудници“. Вярно ли е, г-н Гочев, или не е вярно това? Опробвайте го, ако можете.

Ние знаем, че много лекарства от растителен произход — корени, листа и цветове — се изнасят в чужди държави, опаковат се в нови опаковки, поставят им се всевъзможни титции имена и след туй се внасят, та българският народ да ги купува 10, 20 и повече пъти по-скъпо, отколкото биха стрували, ако бихме ги произвеждали в нашата собствена страна.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): Ние плачем сега за специалитетите на „Байер“.

Петко Стоенчев (к): Аз бих желал да попитам г-н доктора, да каже вярно ли е, ...

Райко Дамянов (к): Недей спори с тях.

Рада Ноева (к): Защо ще питаш д-р Гочев?

Петко Стоенчев (к): ... че има 53 патентовани лекарства против повърщане, а броят на техните варианти и всевъзможни опаковки у нас е 107; вярно ли е, че има 57 патентовани лекарства против диарии, а броят на техните варианти у нас е 108; вярно ли е, че против глисти и тении има 5 патентовани лекарства, а 17 се намират днес на пазара у нас; вярно ли е, че патентовани лекарства за пикочните пътища има 43 а у нас има 88 варианти?

Аз бих могъл да прочета тук целия списък, който държи на разположение на г-н Гочев, и моля да ме опровергаве. (Възгласения от опозицията)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Петко Стоенчев (к): Значи въпросът, който се поставя сега за разрешаване пред нишето лекарствоснабдяване, е да се изключат от вноса и производството излишните лекарства, лекарствата, които се грабят само милиони от българския народ, без да го лекуват, а само го мамат. Това е голямата задача. (Ръкоплескания от мнозинството).

Има и ли друг въпрос, който трябва да разрешим: това е въпросът за лекарствата — оригинални и синоними. Вие знаете, че има аспирин „Байер“, че има и „Ацетизал“ в България. Внасят се тук оригинали, които струват няколко пъти повече от нашето производство. Ние ще трябва да внасяме синоними, за да използваме конкуренцията между производителите на Запад, ако нямаме собствено такова производство.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): От ацетизала боли корем, защото не е чист и защото ние нямаме лаборатории за пречистването му.

Рада Ноева (к): Язык, че си доктор!

Петко Стоенчев (к): Тези големи задачи цели държавното аптечно предприятие. Ние ще тръгнем по този път в нашата страна.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): Вземете сега ацетизал и след малко ще повърнете.

Един от мнозинството: Няма ли правилник, г-н председателю?

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Г-н Гочев, Вас никога не Ви прекъсваше. Вземете думата и тогава говорете.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): Той ми задава въпроси.

Петко Стоенчев (к): Аз ще дам на почитаемото народно представителство един малък пример, от който ще разбере къде се намирате ние. Всички знаят какво значи синяпапа книжка. А синяпапните книжки, на които се сивва българският хардал, се внасят от Германия и носят марката „Рупф“. Кой не знае какво значи якия, или импластрум-капсул — а такъв се внася пак от Германия под марката „Лъва“. Ето днес ние ще решаваме подобна задача, ще решаваме задача след задача, за да създадем постепенно родна га-леника, а след туй родно фармацевтическо-синтетично производство в нашата държава. (Ръкоплескания) Това е напълно по нашите сили.

Говори се тук за частната инициатива. Е добре, частната инициатива може ли да реши този въпрос за така наречената лекарственост на лекарствата? Частната инициатива в нашата страна не може да разреши този въпрос и се падна на Отечествения фронт чрез създаването на държавни аптеки да реши този голям въпрос. Може ли, на второ място, частната инициатива да разреши въпроса за доброкачествеността на лекарствата? Аз казвам, че аптекарите създадоха аптекарската кооперация, за да гарантира чрез своята аналитична лаборатория доброкачествеността на лекарствата. Но макар че болшинството от аптекарите са членове на аптекарската кооперация, само 50% от доставените лекарства минаваха през нея. Аз питам тогава: какво стана с качеството? Ето един въпрос, с който Министерството на народното здраве трябва да се заеме и да го разреши радикално.

По-нататък става въпрос за цените на лекарствата. Ние знаем, че чрез аптечните такси се гарантираше съществуването на дребните селски аптечки, но същевременно се осигуряваше и гарантираше, особено при липсата на счетоводство в аптеките, което едва сега нашият министър на финансите въведе, антисоциално овърхзабогатяване на някои аптекари в нашата страна за сметка на народното здраве, за сметка на боледувания български народ. Не може да се остави да продължава едно антисоциално, противоречливо на чувствата и разума забогатяване.

Друг е въпросът за приличното възмездие на аптекарските кадри. Ние не познаваме аптекарите. Днес аптекарските кадри, работещи в аптеките, са се наредили здраво, в Общиня работнически професионален съюз. Те знаят, че чрез него, а не чрез крайби и антисоциално забогатяване ще грабят своето благополучие. Българските аптекарски работници се борят сега и ще се борят за възмездие съобразно с тяхната външна квалификация и със специфичността на техния труд, но те по никой начин няма да поддържат една мистификация, която разрешаване въпроса за

г-да доставчиците, за г-да търговските пътници, до не го разрешаваше за българския народ. Днеска въпросът трябва да бъде разрешен за българския народ и това е целта на министър Рачо Ангелов. Това е смисълът на неговия живот, ако искаят някои да знаят.

Казва се: как ще направим това нещо? Положителното в законопроекта е тъкмо това, че се създава държавно аптечно предприятие и се казва в един член от тоя законопроект, че може да става изземване, но може да се влиза и в съдружие. Какво показва това? — Да запълваме съюзниците ли? Не. Това показва само едно, че човекът, който внася този закон в Народното събрание, си дава точна сметка за реалните възможности и ще се съобразява във всяка своя стъпка тъкмо с тези реални възможности, няма да хвърчи в облаците.

Вие говорите за опитите на Мусолини. Но ние никога не сме правили опити подобни на тия на Мусолини. Ние наистина ликвидираме старата пакостна аптечна система, но я ликвидираме безболезнено, ликвидираме я така, че абсолютно никакви сътресения да не се получат. И чл. 254 от закона за народното здраве гарантира наистина едно такова еволюционно, постепенно преминаване към нова обществена аптечна система, защото след смъртта на аптекарите ние не даваме концесиите на нови аптекари. Ето това е именно новото, това е поуката от Унгария, това е поуката от Съветския съюз, ако искате, това е поуката от Италия. Ние ще използваме опита на всички, ние няма да повторим прешките на никого и ще създадем — в това сме напълно убедени — най-безболезнено за българския народ една нова аптечна система, която да отговаря наистина на неговите реални нужди, на неговото голямо желание да има доброкачествени, леснодостъпни и евтини лекарства. Това е нашата задача. (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Няма лекарства. Там е всичкият въпрос.

Петко Стоенчев (к): Г-жи и г-да народни представители! Аз запявам от името на парламентарната група на Българската работническа партия (комунисти), че ще гласуваме този законопроект, ...

Никола Петков (ЗНП): То се знае, че ще го гласувате, вие сте го изработили.

Петко Стоенчев (к): ... защото знаем, че вършим едно народнополитно дело. Затова ще го гласуваме. Аз изказвам моята увереност тук, че цялото аптекарско съсловие, и работници, и работодатели — те отразиха това и в своята резолюция онзи ден — ще подкрепят делото на Отечествения фронт, защото наистина те са дали своя обет да служат на българския народ, защото те досега при старата пакостна система не са могли да изпълнят задачите, които им е поставил българският народ, а едва сега ще могат да се отдадат на вярна служба на българския народ. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител Тодор Тихолов.

Тодор Тихолов (с): (От трибуната) Уважаеми г-жи и г-да народни представители и представителки! Чудно ми е, защо се дебатира с такава страст, с такава горещина един въпрос, при разглеждането и обсъждането на който, според мене, има нужда от по-голямо спокойствие, от по-голяма обективност.

Уважаеми представители и представителки! Здравето на човека е било, е и ще бъде най-ценното благо. В миналото на това ценно благо не се е обръщало достатъчно внимание. Отечественият фронт, народното правителство от 9 септември 1944 г. насам си е поставило за цел това голямо, ценно благо — здравето на човека — да бъде обект на повече грижи, на повече внимание. Фактът, че бюджетът на Министерството на народното здраве, който гласувахме миналия месец, в продължение на две и половина години се удвои и утрои по размера на отпуснатите средства, говори, че народното правителство действително полага големи грижи за народното здраве. При разглеждането на бюджета на Министерството на народното здраве станаха подробни разисквания, за да няма нужда тук да повтарям всичко онова, което се прави в нашата страна за опазване на нашето здраве, за опазване на народа от заболявания, за лекуването на тези, които са заболели, и за създаването на по-благоприятна обстановка за лекуване и опазване.

Днес законопроекта на уважаемия министър на народното здраве Рачо Ангелов цели да се постави аптечното дело в ръцете на една организация по-мощна, по-здрава, по-добре организирана, да се концентрират лекарствата, както се казва в законопроекта, в едно държавно съюзно аптечно предприятие, което си поставя за цел да внася всички необходими лекарства, медикаменти и санитарни материали както и да прави внос на такива, да фабрикува лекарства които може да се фабрикуват у нас, да разпределя на-личните лекарства внасяни отвън или произведени в страната, с единната цел да се добде в това отношение до един по-добър, по-благоприятен резултат.

Уважаеми представители и представителки! Аз мисля, че по този въпрос няма защо да се демагогува, нито от комунисти, нито от земеделци — като кажем земедели разбъркам и тези тук (Сочи мнозинството), и тези там (Сочи опозицията) — нито пък от социал-демократите оттук (Сочи мнозинството), или оттам (Сочи опозицията), но въпроса какви трябва да бъдат аптеките и по какъв начин трябва да бъде устроено аптечното дело у нас.

Аз мисля, че ние сме на ясно по този въпрос. И когато с пред-ложението ни за гласуване законопроект даже не се отива до-гласуване

докъдето би трябвало да си отиде — както ние сме агитирали на времето си и сме подготвяли общественото мнение в това отношение, — няма защо да се спекулира с този въпрос в момента, когато по предлжания законопроект се възприема една система, при която частната инициатива не е ограничена — аптеките не се правят държавни, частните аптекари и дрогеристи запазват своите частни заведения, своите частни аптеки и дрогерии. Предвижда се една преходна система, която ще изпитваме и ще видим какви резултати ще даде.

Вярно е, г-н Петков, че в законопроекта има един чл. 7.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): Чл. 8.

Тодор Тихолов (с): Вярно е, че се дава право с чл. 8 на Министерския съвет, по доклад на министъра на народното здраве, с оглед опазване интересите на народното здраве, да реши отчуждаването изцяло или отчасти в полза на това държавно автономно аптечно предприятие на една или друга аптека. Тази аптека, която Министерският съвет може да реши да бъде отчуждена в полза на това държавно автономно аптечно предприятие, може да бъде частна, може да бъде кооперативна, а може да бъде и държавно-кооперативна. Но това ще става по изключение.

Чл. 7 дава право на държавното автономно аптечно предприятие да влиза във всевъзможни комбинации с частните и други аптеки и да образува дружества: о. о. дружества, кооперативни, държавно-кооперативни и пр. Съгласно чл. 7, съществуващата днес аптекарска кооперация може да продължава да живее, обаче вносът и износът на лекарствата и медикаментите се оставя като право само на тази мощна централа — държавното автономно аптечно предприятие, което е гаранцията, че това, което ще се внесе, ще бъде действително необходимо, че излишни работи няма да се внасят, че това, което ще се внесе, ще се внесе по начин, шото да не остане в частните джобове и пр. и пр. Значи, тази нова автономна организация, поставена на принципа на самоиздръжката, ще бъде гаранцията, че това, което ще се внася, ще бъде абсолютно необходимо за нуждите на нашето здраве, за здравето на нашето население, и че това, което ще се изнася, няма да бъде в ущърб на народното здраве.

Г-н Петков подхвърля на няколко пъти преди малко: „Ама дайте лекарствата; къде са лекарствата; стига приказвахте; лекарствата дайте.“

Никола Петков (ЗНП): Да, няма ги.

Тодор Тихолов (с): Вярно е, г-н Петков, че ги няма, но кой е виновен в този момент да не са достатъчно лекарствата в България; кой е виновен в този момент в големи и богати индустриални, капиталистически и демократични страни да не им стигат въглищата или нещо друго да не им стига? Вие знаете, че ние живеем в един следвоенен период, при който маса работи липсват на пазара. Ако в момента няма достатъчно лекарства, медикаменти и пр. по една или друга причина, те утре, или в друг ден, ще дойдат, защото организацията, която се учредява с този законопроект, е една по-голяма гаранция, за да влязат тези лекарства. Ние не сме били и не сме още в търговски връзки с маса държави. Това ще мине и замине и тази голяма стопанска автономна организация — аптечното държавно предприятие — ще намери начин и модус да въкара всичко онова, което е необходимо за нуждите на нашето здраве.

Подмята се, че „Байер“ бил по-добър. Не зная кой е бил по-добър, това не ми е специалност. Аз поставям принципино въпроса. Кое е по-добро и по-евтино, то ще бъде внесено и печалбата от това, което ще се внесе, ще остане за това предприятие, което е поставено, както казах, на принципа на самоиздръжката, с цел, от средствата, които ще набира, които досега са оставали в голяма степен в ръцете на едрите доставчици, да се подобрява по-нататък здравеопазването и лекуването на нашето население.

Целта на една народна, на една демократична власт в една културна страна трябва да бъде, медицинският преглед на населението да бъде безплатен, лекуването на населението да бъде безплатно. (Ръкоплескания от мнозинството) Държавата трябва така да се организира, шото да намери нужните средства да плаща на лекарите, а лекарите да правят прегледите безплатно; държавата да дава лекарствата безплатно на всички онези, които по една или друга причина не са в състояние да ги плащат.

Ето защо с този законопроект, внесен от г-н министъра на народното здраве се цели да се въведе една нова система по отношение работата на аптеките. Вие виждат, че аптеките си остават. Ще бъде посегнато на известни аптеки с оглед на големите интереси на нашето здравеопазване. Тази система ще бъде проконтролирана в предстоящите години.

Аз считам че законопроектът е съвършено навременен, с добър замисъл, ще даде положителни резултати и от името на нашата, социалдемократическата парламентарна група, заявявам, че ние ще го гласуваме по принцип. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Няма записани други въпроси.

Има думата г-н министърът на народното здраве.

Министър д-р Рачо Ангелов: (От трибуната. Посрещнат с продължителни ръкоплескания) Уважаеми народни представители! Съжалявам много, че по този законопроект който аз считам, че е от извънредно голямо обществено значение, не се изказаха всички така, както аз очаквах.

Димитър Георгиев (к): Кои опозиционерите ли?

Министър д-р Рачо Ангелов: Аз очаквах, че по този законопроект тук ще се изкажат с обстойно проучване и обективна критика. Очаквах го, защото това е за нас необходимо. Ние трябва да чуем и противното мнение.

Един от опозицията: Ние го дадохме.

Министър д-р Рачо Ангелов: Обаче, за голямо съжаление, това не го чух. Трябва да се съжاليا за това. Това не ни прави, бих казал, голяма чест. Аз искам тъкмо обратното — да се изкажете тук критически, да се посочат всички грешки, които има законопроектът, за да можем действително от стълкновение на мненията да дойдем до истината. За голямо съжаление това не стана. Аз ще се изкажа тук с няколко думи, защото мисля, че този законопроект е съвършено ясен.

Законопроектът има за цел да допринесе нещо на нашето нуклеусно население, да му дадем възможност да има медицинска помощ, която да бъде по-близка, по-ефективна, по-квалифицирана, по-общодостъпна. Това нещо се цели с този законопроект. Не може да се говори по никакъв начин, че това е някакъв си комунистически, така да се каже, набег, че това се прави, за да се наруши грубо частната собственост. Това не издържа никаква критика. Не може да се говори това нещо. Защото, ако действително това се целеше, то можеше да стане много просто и много лесно, само с два члена, като се каже: частните аптеки се унищожават, стават държавни и всичкият внос и износ на лекарства става монопол на държавата.

Никола Петков (ЗНП): Другите десет члена са, за да се глътне това хапче.

Министър д-р Рачо Ангелов: Моля Ви се, аз зная по-добре от Вас да глътam, ако е за глътане.

Никола Петков (ЗНП): Това е хапчето!

Министър д-р Рачо Ангелов: Оставете! На мене акъл няма да давате!

Никола Петков (ЗНП): Чл. 8.

Министър д-р Рачо Ангелов: Ще дойда и до чл. 8. — Преди всичко, ако ние искаме да направим една такава реформа, както Вие подхвърляте тук, ние щяхме да я направим още след 9 септември и щеше да се свърши тази работа.

Никола Петков (ЗНП): Но нямахте пари.

Министър д-р Рачо Ангелов: Ние обаче това нещо не го направихме. В продължение на година и половина аз постоянно съм обмислял това и не съм се решил да правя една такива скачощи, които ще нанесат пакост на нашата държава и на нашето население. Именно затова съм се въздържал. Това го подчертавам дебели. (Ръкоплескания от мнозинството) Първото нещо е: всички трябва да осъзнаем, че животът вече се променя, че всичко върви вече по нов път, че заводът, който се прави и се направи след войната, е колосален, че връщане назад е невъзможно. (Ръкоплескания от мнозинството) Шом като това убеждение у нас се създаде, трябва да се помисли как трябва пък ние да се приспособим към тези реални условия. Ние не можем да останем така. Аз поменах тук във Великото народно събрание, че даже в една такава страна като Англия, гдето реформите се правят извънредно мъчно и не става така лесно, както могат да станат в други държави — обмисля се предварително и дълго време чакат, докато най-после се решат да предприемат нещо — и там вече крачат по други пътища. Ние имаме на разположение — който желае, може да го види — закон за народното здраве в Англия, който ще влезе в сила от 1948 г. В този закон за народното здраве ясно и категорично се казва: „Национализация на здравното дело“ (Ръкоплескания от мнозинството) Какво показва това?

Д-р Георги Петков (сЛ): Да се отбележи, че се ръкоплеска на една английска реформа!

Министър д-р Рачо Ангелов: Моля, оставете тези закачки.

Д-р Георги Петков (сЛ): На Вас се ръкоплеска за английски реформи.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Министър д-р Рачо Ангелов: Оставете тези детински работи. — Там се прави национализация на здравното дело. Това значи, че положението на лекарите се изменява вече коренно. Почнаха организации да протестират високо против тази реформа, която е много обикновено нещо.

Петко Стоянов (нез): Тя е за лекарите, не за аптекарите.

Министър д-р Рачо Ангелов: Моля Ви се, тя е и за лекарите и за аптекарите.

Никола Петков (ЗНП): Частната практика не се премахва.

Министър д-р Рачо Ангелов: Частната практика никъде не се премахва и не може да се премахне. Кажете в Съветския съюз частната практика премахната ли е? Не е премахната. Но тя ще бъде премахната, тя ще изсъхне. Като имате 95% национализирана медицина

цинска помощ и 5% частна практика какво значение има това 5%? Няма никакво значение. Пък и нас не ни интересува частната практика. Всеки е свободен да работи каквато иска частна практика, но ние искаме населението да се ползва от безплатна медицинска помощ. Това е важното. (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи: „Браво!“)

Един от опозицията: Там е работата, че няма да я бъде, г-н министре.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): От този закон ли ще се ползва народът за безплатно лекуване?

Министър д-р Рачо Ангелов: Моля. Вие от този въпрос не разбирате нищо. Съжалявам, че сте лекар. Съжалявам, че един лекар може да говори такива глупости. (Ръкоплескания и смях от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): И той може да Ви каже тези общи думи.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): В закона нищо не е казано.

Министър д-р Рачо Ангелов: Чакайте, аз още нищо не съм казал. Ще чуете. Но няма да разберете. (Ръкоплескания и смях от мнозинството. Възражения от опозицията)

В началото ние трябваше да държим сметка за реалната обстановка. Не се решихме да прокараме закони, които няма да се осъществят или ще се осъществят извънредно трудно, със съмнителни резултати.

Какво направихме в самото начало? Прокарахме закона за здравните застраховки. Какво обхваща този закон? Обхваща всички държавни и общински служещи и техните семейства; всички пенсионери и техните семейства; всички инвалиди и техните семейства; всички кооперативни служещи и техните семейства. Те възлизат на повече от 1.500.000 души. Тези 1.500.000 граждани се ползват от съвършено безплатна медицинска помощ. Действително мъчно е още да се дава тази помощ както трябва, защото нямаме условия да се нагодим както трябва и да открием хубави поликлиники, но все пак тази медицинска помощ пак е добре дошла, защото тези неплатещи, чиновници, които получават мизерни заплати — при сегашните условия се живее много трудно — отиват в тези поликлиники, где ги прегледват добре и им дават и лекарства съвършено безплатно. Ако им е нужна зъболекарска помощ, ще им се даде и тя. Всичко, каквото е необходимо да се направи, се прави. Още не е съвършена, идеална тази помощ — аз не го отказвам това — но ние ще трябва да я направим идеална.

Вторият законопроект, който иде след този, е за всенародна здравна застраховка. (Ръкоплескания от мнозинството), която ще обхване и селското население. (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи „Браво!“) Тогава почти целият български народ ще бъде обхванат от тази всенародна здравна застраховка, като дадем на народа възможност да се ползва действително от квалифицирана медицинска помощ съвършено безплатно. (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи „Браво!“)

Ако нашият народ има възможност да се ползва действително от безплатна медицинска помощ, ще има ли нужда от частна лекарска практика? Няма да има нужда. Народът ще се лекува от държавата. Може да има частна практика, но кой ще бъде този идиот, който ще отиде да се лекува на частна практика, като има безплатна медицинска помощ? Тогава г-н Гочев ще има да се прозвона, но няма кой да отиде при него. (Ръкоплескания и смях от мнозинството)

Този е нашата цел. В резултат на това корените на частната практика ще изсъхнат — и те ще изсъхнат може би — обаче ние не си поставяме за цел да унищожаваме непременно частната практика. Нямаме такава цел. Тя сама ще изгине, сама ще изсъхне.

Д-р Диню Гочев (ЗНП): Когато ви потрябва добър лекар, непременно ще отидете при лекар на частна практика.

Министър д-р Рачо Ангелов: Добре, при Вас ще дойда! (Смях сред мнозинството) Това значи, че ние ще имаме такава помощ, на която ще расте всичко друго, но не и частната практика, или ако расте 5% частна практика, тя няма да има никакво значение. Ето по този път тръгнахме. Значи направихме една малка стъпка, един опит, а след това ще вървим по нашия път. Ние искаме да вървим така, че да се налагаме към реалните условия, за да не се допускат грешки, които да ни изложат. Това нещо ние няма да го допуснем.

Вървейки в този път, ние решихме да внесем този законопроект за учредяване държавно аптечно предприятие. Казах ви и по-напред: ако ние искаме да направим един жест само за фасон, това можехме да го направим, както казах, с един законопроект от два-три члена, в който да кажем, че частните аптеки се унищожават, стават държавни и общински и всичко се свършва. Това нещо ние не се решихме да го направим; поне аз не се реших, защото знам, че е извънредно голяма мъчнотия и затуй не трябва да се върви така ударно, тъй да се каже, а трябва постепенно, когато условията напредват, да се налага това, което желаем. Иначе ще направим грешка.

Какво правим с този законопроект? Първото нещо, което правим с този законопроект е, че държавата взима монопола на вноса и износа на лекарствата. Какво значи това? Може би ще ви се отговори, че е комунистическа работа. Какво да правим? Както обичат, така да се изразяват. Нищо подобно няма. Искан дебело да подчертая, че в този законопроект няма нищо комунистическо. Има общо-човешко демократическо

Един от опозицията: В каква...

Министър д-р Рачо Ангелов: . . . направление, наречете го отечественофронтовско, както искате го наречете, но комунистически грабеж, както се изрази д-р Гочев, грубо комунистическо обирание — такова нещо няма.

Никола Петков (ЗНП): Не е казал това.

Министър д-р Рачо Ангелов: Слушайте сега! — Ние имаме внос на лекарства отвън. Защо имаме внос на лекарства? Защото не можем да ги произвеждаме още у нас. Ние нямаме такива фабрики, нямаме такива специалисти, за да можем тук да ги продуцираме, и се принуждаваме да внесем отвън известни лекарства, особено специалитети. Но как става това внасяне? Ние това внасяне няма да го унищожим. Ние не казваме с това законче: запрещава се внасянето на лекарства. Нищо подобно няма в законопроекта. Казано ли е това в законопроекта? Въпросът е свободен. Но ние ще го вършим. Това какво значи?

Петко Стоянов (нез): Монопол.

Министър д-р Рачо Ангелов: Е сега, шом и г-н Петко Стоянов може да поддържа едно такова положение, аз просто не мога да се начудя! Я кажете как става внасянето на лекарства, г-н Петко Стоянов? Внасянето става посредством един милион комисионери, разни търгаши и т. н. Тези търгаши взимат комисионна, която се туря върху цената на лекарствата, и те стават скъпи и прескъпи.

Петко Стоянов (нез): Съвършено вярно.

Министър д-р Рачо Ангелов: Това нещо ние искаме да премахнем. Не шем посредници. Направо ще се внася.

Петко Стоянов (нез): Това е монопол.

Министър д-р Рачо Ангелов: Кой казва, че не е монопол? Ние ги шем, че е монопол, но ние против това ли сте?

Петко Стоянов (нез): Не сме против. (Оживление сред мнозинството)

Министър д-р Рачо Ангелов: А така!

Петко Стоянов (нез): Вие ще монополизирате ли специалитетите и всички лекарства?

Министър д-р Рачо Ангелов: Чакайте да Ви отговоря. Аз вървя постепенно. Най-напред аз казвам, че това е монопол. Ние не крием, че това е монопол на държавата. Но го създаваме, за да отбънем тези посредници, които взимат комисионна, за да увеличават цената на лекарствата. Това нещо няма да го допуснем.

Димитър Цветков (ЗНП): Това трябва да поевтиним лекарствата, а не държавата да взима разликата. (Възражения от мнозинството) Да не стане така, както стана с Дирекцията на храноизноса — да приключва с 300 милиона лева печалба! Да взима житото по 17 лв., а черния хляб да го продава по 20 лв! Да не стане така и с лекарствата?

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни)

Министър д-р Рачо Ангелов: Всеки си носи отговорност. Всяка коза за своя крак. Аз нося отговорност за себе си.

Димитър Цветков (ЗНП): (Възражава)

От мнозинството: Стига, бе!

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни) Моля, г-да!

Министър д-р Рачо Ангелов: Това е за вноса. Имаме и износ. Какъв е този износ? Износ — най-главното на билки. В България, сравнително всички други страни в Европа, а може би и в целия свят, има най-много и най-добри лечебни билки. До войната лечебните билки, събирани от разни циганчета, се купуваха на безценни и се изнасяха в Германия и Англия. След това тези билки пристрагах у нас или опаковани другояче — не е важно това — или направени на разни тинктури и екстракти, които струваха хиляди пъти по-скъпо. Ако ние туй го запретим, ако ние използваме тези билки и само тогаз когато ние — т. е. държавата намери за нужно, да ги изнесем навън, няма ли да печелим много? Ще печелим извънредно много. И разсъждавайки така обективно, можем ли да се обявим против едно такова мероприятие? Мисля, че не можем. Тези билки ние ще трябва да ги използваме в суров вид, или като се преработят. Ето това са фактите. Тези са двата аргумента извънредно важни и съществени, поради които никой не може да се обяви против. Не вярвам, че може да се намери някой, който да се обяви против, защото това е ясно и за всеки, който няма представа от лекарства и от билки.

Идвам и до този болен въпрос, какъвто е аптекарският. Тук като че ли някой ги понабоя нещо, че аптеките се засягат. Нищо подобно. Мога да ви го кажа открито. Вие пак мислите за чл. 8, където се казва, че Министерският съвет, по доклад на министъра на народното здраве, може да реши отчуждаването изцяло или отчасти на санитарни предприятия или заведения. Това е съвършено вярно. Но то се прави именно, за да можем, ако решим да изследваме нещо, да го направим само тогава, когато условията бъдат подходящи, наредени. И може туй нещо да се приложи. Иначе какво по-просто от това да

кажем: частните аптеки се премахват, правим ги държавни? Това нещо не правим, чакаме времето, когато ще нарее. Тези частни аптеки, които сега съществуват, от толкова и толкова години се ползват с най-големите привилегии, които може да има каквато и да било търговия. Те имат — туй, което е важно — най-голям процент печалба узаконена. Защото търговец, който търгува, може да печели много, но законът не му санкционира печалбите, а аптеките печелят колосални печалби по закон. И те си ги получават. За всяко едно драсване там, за всяко едно увиване и т. н. те получават печалба.

Никола Петков (ЗНП): Намалете им печалбите.

Министър д-р Рачо Ангелов: Моля, недейте ми дава акъл, какво да правим! Ние това нещо го имаме пред вид, но не можем веднага да им вземем аптеките, и не щем да ги вземем. Ние преди всичко държим и на частната собственост, и на частната инициатива, и доказваме, че действително вървим по този път. Ако, да кажем, ние в този момент вземем аптеките и не разполагаме с достатъчно количество кадри и всички други възможности, ние можем да направим вместо добро — лошо. И затова няма да предприемем това сега, а ще чакаме тогава, когато моментът нарее, и условията са подходящи. Това никъде не е казано в законопроекта. И ако се дава правото на министъра утре по негов доклад да се направи някаква комбинация, това са неща най-обикновени. Подир 5-10-20 години кой може да гарантира какво ще се наложи и какво ще се направи?

Ние ще вървим по този път. Не само аптеките, а и всички други предприятия от това естество ще бъдат, тъй да се каже, на наше разположение. Ние можем да правим държавни и частни такива предприятия, можем да правим съдружия, можем, тъй да се каже, да си вървим — и това можем да направим — съобразно с условията, които ще ни наложат да направим това нещо, обаче целта ни ще бъде една: да подобрим условията за производство и да произвеждаме у нас повече лекарства, а не да чакаме всичко да получим от Земад. Ако почнем у нас да произвеждаме лекарства, никой да не се съмнява, а не може да се съмнява, че те ще станат извънредно евтини сравнително сегашното положение.

Сегашното положение било много тежко, нямало лекарства. Е добре, сега това нещо може ли да се припише на сегашното правителство, на сегашната власт, че на нея се дължи? Нищо подобно. Това стана само по себе си, както обикновено става след война. То не е само у нас. Възмете какво е в околните държави. Вижте какво е в Румъния, в Унгария, в Италия, в Гърция, в Австрия. Защо само ще си приказваме?

Никола Петков (ЗНП): Всяка коза за свой крак, както казвате. Вие гледайте у нас! Ние за у нас ще се грижим, пък те да се грижат за тях си.

Министър д-р Рачо Ангелов: Аз казвам, че положението у нас е лошо, ...

Никола Петков (ЗНП): Ха така.

Министър д-р Рачо Ангелов: ... по около нас е сто пъти по-лошо. Това е важното в същественото. Кажете ми, ние ли сме виновни за туй, че положението сега е лошо? Не сме виновни. Виновна е фашистката власт, която ни постави в услуга на германския империализъм и ни доведе до туй положение. Виновна ли е днешната власт, че няма лекарства, че няма материали? Къде положението е по-добро? Я вижте какво е положението в Полша, в Съветския съюз, в Франция, в Холандия и т. н. Положението е страшно.

Никола Петков (ЗНП): Вие трябва да вземете необходимите мерки, а не с законопроект да редите за подир 20 години.

Министър д-р Рачо Ангелов: Не сме кадрини като вас. Толкова можахме — толкова направихме. Ние ще се мъчим да направим това.

Никола Петков (ЗНП): Това, което пишете е много хубаво, но то е литература.

Министър д-р Рачо Ангелов: Ние ще правим това, което можем.

Никола Петков (ЗНП): Дайте аспирин!

Министър д-р Рачо Ангелов: Ние казваме, че ще направим да се започне у нас производство на лекарства, което ще увеличи лекарствата и в същото време ще ги направим много по-евтини. Ние сега не бегаме от възможността да се доставят лекарства от където и да било. Но няма от къде да се доставят. То е мъчно нещо. Ние ще искаме от Америка и от където и да било лекарства. Но дотогава, докато не доставим лекарства за населението, ние няма да правим каквото и да било реформи. Това да се помни добре.

Сега, другари и другарки, аз искам да подчертая тук този факт, че не посмяха да се явят депутати опозиционери, които конкретно да обсъдят нашия законопроект, да го подкрепят на една обективна критика. Това показва, че действително няма какво да се говори против този законопроект, защото действително очевидно е, че нуждата налага да се върви по този път. И ние ще направим всичко възможно, както ви казах, да увеличим количеството на лекарствата у нас и да намалим цената им, да се избегнат всички спекулации и кражби, и да направим всичко възможно, щото медицинската помощ да стане достъпна и лесно платима — както въобще може да стане, — и се надявам, че ще стане.

Но туй рече не е така лесно. Ние ще пристъпим внимателно и острожно, но не ще направим нещо, което ще бъде вредно за на-

шето население. Ако ние имаме достатъчно кадри и достатъчно медикаменти сега в този момент, нямаше и да приказваме — ще го направим за един момент, и ще се свърши. Но с това нещо не трябва да се бърза, трябва да се почака. Защото даже ако решим да превърнем всички аптеки в държавни, ние знаем как ще се постъпи от противната страна, какъв саботаж ще се започне. Ние всичко това го предвиждаме и то ни кара да бъдем внимателни и острожни. Това е всичко.

Никола Петков (ЗНП): Това и ние казваме.

Министър д-р Рачо Ангелов: Значи, съгласни сме. На добър ви час тогава!

Никола Петков (ЗНП): Но за другото не сме съгласни — няма лекарства.

Министър д-р Рачо Ангелов: Ние не сме виновни.

Понеже няма кой друг да говори, аз се надявам, че този законопроект ще го гласувате единодушно. Ако някои от г-да народните представители намират, че някои поправки могат да се направят, това може да стане в комисията. Аз съм на разположение. Всички корекции, които могат да се направят, ще ги направим по мене ми се струва, че няма какво особено да се коригира. Във всеки случай законопроектът ще мине набързо — което е много желателно. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ще пристъпим към гласуване на законопроекта. Моля ония г-да народни представители, които приемат по принцип, на първо четене, законопроект за държавно аптечно предприятие, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събраниято приема.

Пристъпваме към първа точка от дневния ред, която отложихме.

Първо четене на законопроекта за изменение на чл. 22 от закона за устройството на съдилищата.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение на чл. 22 от закона за устройството на съдилищата

Г-да народни представители! По сега действащия закон за устройството на съдилищата, кандидатите за съдебна длъжност не получават никаква заплата през първите шест месеци от стажа. Мекар и да стажуват през това време, те се смятат като държавни служители съгласно чл. 24 от казания закон и извършват полезна работа в съдилищата. Не е оправдано да остане невъзнаграден този тежък труд, като се има пред вид, че числото на стажантите е ограничено с закона, а и заплатите, които се предвиждат за тях, са малки.

Като излагам горното, моля, г-да народни представители, ако одобрите, да приемете и гласувате предложения законопроект.

Гр. София, 27 февруари 1947 г.

Министър на правосъдието: Р. Найденов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение на чл. 22 от закона за устройството на съдилищата

Параграф единствен. Последното изречение на чл. 22 се изменя така: „Те получават заплата по бюджета“.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат на първо четене законопроекта за изменение на чл. 22 от закона за устройството на съдилищата, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър Ради Найденов: Г-да народни представители! Касае се за съдебните кандидати — да получават заплати наравно с всички стажанти по другите ведомства.

Ефрем Митев (с): От коя дата?

Министър Ради Найденов: Щом се казва „по бюджета“, то значи от 1 март.

Моля да бъде гласуван законопроектът, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат предложението на г-н министъра на правосъдието да бъде гласуван законопроектът, по спешност, и на второ четене, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат заглавието на законопроекта, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете параграф единствен)

*) За текста на законопроекта виж първото четене на същата страница, по-горе.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат параграф единствен, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка втора от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на закона за общинските съдилища.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение на закона за общинските съдилища

Г-да народни представители! По сега действащия закон за общинските съдилища, на общинските съдии е възложена нотариална служба, състояща се между другото и в заверка на договори, които се отнасят до интереси само до 10.000 лв.

Това ограничаване на компетенцията на общинските съдии днес се явява неоправдано. За да се улесни селското население в места, където няма околийски съдия или нотариус, уместно е да се увеличи компетенцията на общинските съдии относно заверката на договорите.

Като ви излагам горното, моля, г-да народни представители, да обсъдите предложения законопроект и, ако го одобрите, да го приемете и гласувате.

Гр. София, 21 март 1947 г.

Министър на правосъдието: Р. Найденов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение на закона за общинските съдилища

Параграф единствен. В чл. 34 числото „10.000“ се заменя с числото: „50.000“.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат на първо четене законопроекта за изменение на закона за общинските съдилища, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Ради Найденов: Предлагам спешност.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Г-н министърът на правосъдието предлага, законопроектът да мине, по спешност, и на второ четене. Които г-да народни представители приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат заглавието на законопроекта, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете параграф единствен)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат параграф единствен, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Следва да пристъпим към точка четвърта от дневния ред — Първо четене на законопроекта за самоиздръжка на общинските стопански предприятия. Но тъй като г-н министърът отсъства, тази точка от дневния ред ще остане за по-нататък.

Моля ония г-да народни представители, които са съгласни, тази точка от дневния ред, а именно законопроекта за самоиздръжка на общинските стопански предприятия, да бъде отложена за по-късно, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следващата точка, пета, от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за отпускане народна пенсия на Продан Стоянов Таракчиев и на Донка Юриевич Аппен.

Моля секретаря да го прочете:

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за отпускане народна пенсия на Продан Стоянов Таракчиев и на Донка Фр. Юриевич Аппен

Г-жи и г-да народни представители! Проштарната комисия при Великото народно събрание, в заседанието си на 13 март 1947 г., е взела решение да се отпуснат народни пенсии на Продан Стоянов Таракчиев, от гр. София, в размер 6.000 лв. месечно, за заслугите му като деец в областта на българската авиация и на Донка Фр. Юриевич Аппен, също от София, в размер 2.000 лв. месечно, като съпруга на бивш ветеран от освободителната руско-турска война 1877/1878 г.

Като имате това пред вид, моля ви да разгледате изработения за целта законопроект и да го гласувате.

Гр. София, април 1947 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Иван Стефанов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за отпускане народна пенсия на Продан Стоянов и на Донка Фр. Юриевич Аппен

Чл. 1. Отпуска се народна пенсия в размер 6.000 лв. месечно на Продан Стоянов Таракчиев, от гр. София.

Чл. 2. Отпуска се народна пенсия в размер 2.000 лв. месечно на Донка Фр. Юриевич Аппен, от гр. София.*

*) За текста на законопроекта виж първото четене на същата страница, по-горе.

Ефрем Митев (с): Ако обаче, г-н министърът да ни каже заслугите на Таракчиев.

Министър д-р Иван Стефанов: В мотивите е казано.

Ефрем Митев (с): В мотивите се казва „за заслуги“, но какви?

Министър д-р Иван Стефанов: Той е първият, не само в България, но в света, който е летял във война.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат на първо четене законопроекта за отпускане народна пенсия на Продан Стоянов Таракчиев и на Донка Юриевич Аппен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Понеже няма никакви предложения за изменение на предложения законопроект, моля да бъде приет, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Г-н министърът на финансите предлага, законопроектът да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене. Които г-да народни представители приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат заглавието на законопроекта, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете чл. 1)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат чл. 1, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете чл. 2)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които приемат чл. 2, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка шеста от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на закона за 5% държавен заем 1943 г. („Държавен вестник“, брой 76, от 6 април 1943 г., и бр. 186, от 16 август 1946 г.) и на чл. 2 от наредбата-закон за отсрочване четвърта и пета вноски по 5% държавен заем 1943 г. („Държавен вестник“, брой 258, от 21 ноември 1944 г.)

Моля секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение на закона за 5% държавен заем 1943 г. („Държавен вестник“, брой 76, от 6. IV. 1943 г.) и изменението му („Държавен вестник“, брой 186, от 16. VIII. 1947 г.) и на чл. 2 от наредбата-закон за отсрочване IV и V вноски по 5% държавен заем 1943 г. („Държавен вестник“, брой 258, от 21. XI. 1944 г.)

Г-жи и г-да народни представители! По технически причини отпечатването на облигациите от 5% държавен заем 1943 г. се забави. Ето защо, за службата по същия заем не са предвидени необходимите кредити по бюджета за текущата година. Поради това налага се сроковете за тиражите и плащането по заема да се продължат с още една година.

За да се облекчи изплащането на заема и за да се избегне изплащането на лихвата за отсрочната година наведнаж, запазва се втората алинея на чл. 2 от закона, прибавена с закона за изменение на закона за 5% държавен заем 1943 г., като само датата 1 октомври 1946 г. се изменя на 1 октомври 1947 г.

По този начин се запазва принципът да се увеличи участието на вносителите по заема с дължимата до 1 октомври 1947 г. лихва, като капитал, т. е. лихвата да се плати с облигации. Също така се запазва и второто изречение на споменатата алинея, съгласно която внесените суми, заедно с лихвата, които са по-малки от 1.000 лв., няма да се вземат под внимание и остават в полза на държавата.

С постановления на Министерския съвет от 18 февруари, 27 юни и 30 юли 1944 г. се предвиждаше възможност и процедура за намаляване IV и V вноски на участниците в заема, чиито сгради са претърпели щети от въздушните нападения над страната. В последствие беше продължен срокът за поискване намаляване по дължимите вноски, обаче, някои от участниците, въпреки продължения срок, не са могли да поискат намеление по причини, които в повечето случаи не могат да им се вменят във вина. Справедливо е в такъв случай да се даде едно последно продължение на срок за поискване намаляване по двете вноски.

Като излагам горното, моля ви, г-жи и г-да народни представители, да разгледате и гласувате приложения законопроект.

Гр. София, май 1947 година.

Министър: Проф. д-р Иван Стефанов

*) За текста на законопроекта виж първото четене на същата страница, вляво.

ЗАКОНОПРОЕКТ

За изменение на закона за 5% държавен заем 1943 г. („Държавен вестник“, брой 76, от 6 април 1943 г. и брой 186, от 16 август 1946 г.) и на чл. 2 от наредбата-закон за отсрочване IV и V вноски по 5% държавен заем 1943 г. („Държавен вестник“, брой 258, от 21 ноември 1944 г.).

§ 1. Датите, посочени в чл. 2, алинея първа, от закона за 5% държавен заем 1943 г. изменени с закон за изменение на закона за 5% държавен заем 1943 г. от 16 август 1946 г., се определят, както следват:

Датата 1 октомври 1946 г. става „1 октомври 1947 г.“

Датата 1 септември 1947 г. става „1 септември 1948 г.“

Датата 1 октомври 1947 г. става „1 октомври 1948 г.“

Датата, посочена в чл. 2, алинея втора, 1 октомври 1946 г., става „1 октомври 1947 г.“

§ 2. Срокът за подаване молба по чл. 2 от наредбата-закон за отсрочване IV и V вноски по 5% държавен заем от 1943 година за намаление IV и V вноски от заема за лица, сградите на които са претърпели щети от въздушните нападения над страната, се продължава до 1 юли 1947 г.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Пристъпваме към гласуване. Ония г-да народни представители, които са съгласни да се приеме по принцип, на първо четене, законопроекта, така както беше прочетен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Г-жи и г-да народни представители! Понеже по представения законопроект няма никакви възражения и предложения за изменение и допълнение, моля също така да бъде гласуван и на второ четене, по спешност.

Никола Петков (ЗНП): Облигации ще бъдат ли издадени по този заем?

Министър д-р Иван Стефанов: Ще бъдат дадени. Те са готови вече.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които са съгласни с предложението на г-н министъра на финансите, да се гласува законопроекта по спешност и на второ четене, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля секретаря да го докладва на второ четене.

Подпредседател: Д-Р Г. АТАНАСОВ

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете заглавното на законопроекта*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с заглавното на законопроекта, така както беше докладвано, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете § 1)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с § 1 на законопроекта, така както беше докладван, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Първа Димитрова (к): (Чете § 1)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с § 2 на законопроекта, така както беше докладван, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! За да можете да присъствате на тържеството по случай годишнината от победата на демократичните народи над Германия, която се чествува днес, днешното заседание следва да бъде преустановено сега.

Следващото заседание ще стане във вторник, 13 т. м., 15 ч.

Председателството предлага следния дневен ред:

1. Второ четене на законопроекта за безвъзмездно отстъпване на народното читалище „Родопска просвета“, в гр. Девин, държавен имот.

Първо четене на законопроектите:

2. За освобождаване от заплащане на данъци, мита и др. покупката на имота на ул. „В. Търново“ № 18 в София за нуждите на С. А. Шти.

3. За изменение на чл. 517, алинея втора, от закона за наказателното съдопроизводство.

4. За самоиздръжка на общинските стопански предприятия.

5. Одобрение решенията на прошетарната комисия от 13 март 1947 г., протокол № 5.

Ония г-да народни представители, които са съгласни с така предложения дневен ред за заседанието във вторник, 13 т. м., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Заседанието се закрива.

(Закрито в 17 ч. 20 м.)

* За заглавното и текста на законопроекта виж първото четене на същата страница, по горе.

Секретари: **ТОДОР ТИХОЛОВ**
ПЪРВА ДИМИТРОВА

Началник на Стенографското отделение: **ТОДОР АНГЕЛИЕВ**